

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1928 kl. 1 e. m.

*Bevillningsutskottets memorial, angående rätt till restitution av tull
för vara, för vars användning till framställning av export-
vara hinder uppstått.*

I en till bevillningsutskottet ställd, den 1 innevarande maj inkommen skrift har General motors nordiska aktiebolag anhållit, att utskottet måtte, med begagnande av sin befogenhet att väcka förslag i bevillningsfrågor, för riksdagen framlägga förslag, i syfte att bolaget måtte komma i åtnjutande av tullrestitution under vissa förutsättningar.

Av vad bolaget i nämnda skrift anfört samt av handlingar, som av finansdepartementet ställts till utskottets förfogande, har utskottet inhämtat följande.

I enahanda syfte som avses i ovannämnda inlaga till bevillningsutskottet avlät bolaget den 13 februari 1928 en framställning till generaltullstyrelsen. I den sistnämnda erinrade bolaget — som i Stockholm har en fabrik för sammansättning av automobiler — att bolaget importerade *dels* för nyssnämnda sammansättningsindustri avsedda sammansättningsdelar, vilka förtullades efter 12 procent av värdet och angäves till förtullning med anmälan om industrirestitution, *dels ock* reservdelar, för vilka tullsatsen utgjorde 15 procent av värdet och som angäves till förtullning med anmälan om handelsrestitution. Vidare omnämnde bolaget, att leveranser av en del maskinutrustning för bolagets sammansättningsfabrik blivit försenade, samt anförde, bland annat, följande:

»För cirka 3 à 4 veckor sedan importerade vi sammansättningsdelar till bland annat 108 stycken Buick-automobiler, avsedda att monteras vid vår härvarande fabrik, och anmälades dessa delar sålunda till industrirestitution, varför vi vid en eventuell export först måste sammansätta dessa delar till färdiga automobiler för att åtnjuta restitution. Som vi tidigare nämnt, är en del av maskinutrustningen försenad, varför vi ej se oss i stånd att inom rimlig tid sammansätta ifrågavarande delar vid vår fabrik här i Stockholm, utan äro vi under dessa förhållanden hänvisade till att sända delarna till vår Köpenhamnsfabrik för sammansättning. Förutsatt att ifrågavarande delar av oss vid importen anmälts till handelsrestitution hade ju saken varit klar, men då vi vid denna tidpunkt ej tänkt oss annat än att sammansättningen skulle ske vid vår fabrik här, stå vi nu inför problemet att nödgas exportera dessa delar utan att återfå den redan erlagda tullen för desamma, och att sedan importera samma delar, hopsätta till automobiler och då åter erlagga tull för dem.

Andemeningen i landets tullförordningar torde näppeligen vara att ett dylikt förfaringssätt skall anses riktigt, och är det därför vi måste finna en utväg att få restitution på den redan erlagda tullen, för att sedan vid importen av de färdiga vagnarna erlagga tull i vanlig ordning.

Ett förhållande som ytterligare bidrager till att göra denna fråga så vital för oss, är att ifrågavarande bildelar ej kunna lagras här för montering längre fram, så snart vår fabrik blir i stånd därtill. Saken är nämligen den, att nya modeller av dessa bilar utarbetas och utsläppas årligen, varför en försening i fabrikationen av nuvarande modell har till följd att densamma av oss måste försäljas till underpris så snart den nya modellen kommer i marknaden.

Den situation, som genom ovannämnda förhållanden uppstått, kan givetvis även framdeles på grund av andra orsaker upprepas, varför det för oss är av synnerligen stor betydelse att en möjlighet öppnas för oss att oberoende av om varan angivits till industri- eller handelsrestitution exportera densamma för sammansättning vid någon av våra andra fabriker.

I planläggandet av General Motors svenska fabrik ingick även export av bilar österut, och då vi beräkna att vår fabrikation för dessa marknader kommer att utgöra en stor del av vår tillverkning, är det synnerligen nödvändigt för oss att få största möjliga rörelsefrihet, då i motsatt fall det är mycket troligt att den svenska fabriken fräntages sina exportmarknader, till förmån för de fabriker som ligga i från tullsynpunkt mer gynnade länder.

På grund härav anhålla vi att kungl. generaltullstyrelsen ville till Kungl. Maj:t ingå med förslag till proposition till riksdagen, med anhängan om sådan ändring av nu gällande förordning att vår industri må under ovannämnda förhållanden åtnjuta tullrestitution.»

Med skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 februari 1928 avgav därefter generaltullstyrelsen förslag till viss ändring i gällande tulltaxeförordning. Ändringsförslaget innefattade, att till § 11 i förordningen skulle såsom ett nytt moment 4 fogas följande bestämmelse:

»4. Därest vara, som tullbehandlats enligt rubrik 1098¹/₂, blivit på grund av hinder för varans användning vid tillverkning av automobiler återutförd under tullkontroll inom två år efter införseln, må, utan hinder av vad i mom. 1 sägs, generaltullstyrelsen äga att, där så finnes skäligt, restituera för varan erlagd tullavgift.»

Generaltullstyrelsens skrivelse och förslag remitterades till kommerskollegium, som, med överlämnande av införskaffade yttranden från Sveriges industriförbund, järnkontoret och Stockholms handelskammare, den 9 mars 1928 avgav utlåtande i ärendet.

Industriförbundet uttalade såsom sin mening, att även andra industri-grenar med samma berättigande kunde göra anspråk på att komma i åtnjutande av den för sökandebolaget ifrågasatta förmånen i avseende å tullrestitutions åtnjutande. Under åberopande härav och med erinran om den inom finansdepartementet igångsatta revisionen av gällande bestämmelser om tullrestitution, förordade förbundet, att spørsmålet hänskötes till nämnda revision. Förbundet tillade, att, för den händelse det skulle befinnas lämpligt att tillmötesgå sökandens framställning i vad densamma avsåge redan importerade bildelar, detta borde ske genom åtgärder, som vidtoges för det speciella fallet och vilka icke borde tillerkännas prejudicierande betydelse.

Järnkontoret åberopade ett av överingenjören i kontoret avgivet yttrande, i vilket anförts i huvudsak följande.

Vad beträffade de i ansökningen omnämnda, redan importerade bildelarna syntes det icke vara annat än rimligt, att sökandebolaget vid utförsel av desamma erhöle restitution. Någon anledning att ur järnhanteringens synpunkt avstyrka ansökningen i denna del förefunnes icke. Däremot borde frågan om en författningsändring i syfte att bereda sökandebolaget möjlighet att även framdeles erhålla tullrestitution i liknande fall hänvisas till den inom finansdepartementet pågående revisionen av tullrestitutionsbestämmelserna. Genom bifall till generaltullstyrelsens förslag skulle nämligen utredningsarbetets resultat föregripas och automobilindustrien komma i en gynnsammare ställning än andra industrier, för vilka den ifrågavarande möjligheten att erhålla tullrestitution kunde vara av betydelse.

Stockholms handelskammare uttalade sin anslutning till generaltullstyrelsens förslag, såsom innebärande en naturlig komplettering av redan förefintliga bestämmelser.

För egen del anförde kommerskollegium till en början:

I likhet med generaltullstyrelsen finner kollegium, med hänsyn till omständigheterna i förevarande ärende, skäligt, att den på ifrågavarande sammansättningsdelar belöpande, enligt tulltaxerubrik 1098 $\frac{1}{2}$ utgående tull må restitueras vid eventuell återutförsel.

I fråga om generaltullstyrelsens förslag till ändring i § 11 av tulltaxeförordningen yttrade kommerskollegium:

»Denna lösning av frågan skulle otvivelaktigt bereda den nya sammansättningsindustrien för automobiler önskad frihet i avseende å dispositionen av hit till riket infört sammansättningsmaterial, som av en eller annan oförutsedd, lojal anledning icke här kommer till avsedd användning. Lämpligheten av att åstadkomma detta genom en *till det speciella fallet* — import av sammansättningsdelar för automobiler jämlikt rubrik 1098 $\frac{1}{2}$ — uteslutande begränsad författningsändring synes dock kunna ifrågasättas. Visserligen intager det slag av industriell tillverkning, sökandebolaget företräder, i någon mån en särställning inom tullagstiftningen men denna av särskilda förhållanden betingade omständighet utgör enligt kollegii mening icke tillräcklig anledning att genom en speciallagstiftning dessutom bereda nämnda sammansättningsindustri en förmånligare behandling i tullrestitutionshänseende än annan industriell verksamhet, och detta så mycket mindre som Kungl. Maj:t genom beslut den 26 augusti 1927 uppdragit åt särskilda sakkunniga inom finansdepartementet att verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om revision av bestämmelserna angående tullrestitution, en utredning varvid frågor av här avsedd beskaffenhet icke lära undgå att bli föremål för uppmärksamhet.

Generaltullstyrelsen har även berört det förhållandet, att annan förädlingsindustri möjligen kunde vara i behov av vissa lätnader i tullrestitutionshänseende, men intagit den ståndpunkten, att man tillsvidare borde inskränka sig till åtgärder för tillgodoseende av automobilsammansättningsindustriens konstaterade behov av ökad restitutionsfrihet.

Kollegium vill i sådant hänseende endast framhålla, att inom vissa svenska exportindustrier, som föranletts att i utlandet upprätta dotterfabriker eller ordna nära samarbete med andra utländska företag inom samma

bransch, redan nu kan skönjas ett visst behov av att utan hinder av importtullar företaga materialtransporter över svensk tullgräns mellan tillverkningsorter inom och utom landet. Om t. ex. tillverkningen av ett halvfabrikat under en viss konjunktur och med hänsyn till den svenska fabriken tillfälliga arbetsbelastning tillverkas vid ett dotterföretag i utlandet och levereras till den svenska huvudfirman för att där ingå i en färdigprodukt, som sedan exporteras, kan eventuell förlust å importtull för halvfabrikatet elimineras genom ett tullrestitutionsförfarande. Men om av någon fullt lojal anledning halvfabrikatet icke kan komma till avsedd användning, kunna uppstå svårigheter av just den art, föreliggande ansökning från General motors nordiska aktiebolag omförmäler. Att sökandebolaget i det remitterade ärendet har sin moderfirma i utlandet och närmast avser att ordna materialtransporter till systerbolaget i ett av våra grannländer, medan däremot de fall, kollegium åsyftar, avse svensk huvudfirma med dotterföretag i utlandet, synes endast ägnat att understryka det mindre tillfredsställande i ett tillmötesgående av ansökningens syfte, utan att samtidigt åtgärder vidtagas för en allmän uppmjukning av gällande, otvivelaktigt ganska restriktiva och osmidiga bestämmelser om tullrestitution.

Å andra sidan torde icke böra förbises, att allmänna lättnader i här berörda avseenden kräva en noggrann och försiktig avvägning för att icke berättigade inhemska industriintressen skola trädas för nära. Särskilt gäller detta sådana gränsområden mellan industrirestitution och handelsrestitution, vilka här närmast beröras. Att i en särskild punkt föregripa den pågående allmänna författningsrevisionen på tullrestitutionsområdet förefaller, ur synpunkten av de intressen, kollegium har att närmast företräda, i viss mån betänkligt, i synnerhet som omedelbar åtgärd för förslagens framläggande för riksdagen erfordras, om åsyftad verkan skall ernås, och tiden alltså icke medger en mera ingående prövning av den tilltänkta författningsändringens konsekvenser i olika avseenden.

Kollegium kan därför icke för närvarande biträda generaltullstyrelsens föreliggande förslag om visst tillägg till § 11 tulltaxeförordningen.»

Vidare anförde kollegium, bland annat, följande.

»Då i det speciella fall, varom här är fråga — liksom i eventuellt därmed jämförliga — starka billighetsskäl synas tala för medgivande av tullrestitution, men författningarna icke förutsett den uppkomna situationen, får kollegium emellertid hänvisa till den utvägen, att Kungl. Maj:t, i anledning av ansökningen, kunde inhämta riksdagens medgivande att förklara sökandebolaget vid utförsel i oförändrat skick under tullkontroll av ifrågasvarande automobildelar vara berättigat endera återbekomma den vid införseln erlagda tullen eller, om tullbeloppet ej erlagts, befrias från dess gäldande. En sådan extraordinär tullrestitution torde icke sakna motstycke, och kollegium skulle för sin del icke hava något att erinra mot dess tillämpning under föreliggande omständigheter.

Slutligen hemställde kollegium, att det remitterade förslaget till ändring av § 11 tulltaxeförordningen för närvarande icke måtte föranleda annan åtgärd, än att handlingarna i ärendet överlämnades till de inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga för revision av bestämmelserna om tullrestitution för att av dem tagas i övervägande vid fullgörande av sagda uppdrag.

Enligt vad bevillningsutskottet inhämtat, hava de handlingar, för vilkas innehåll nu redogjorts, i överensstämmelse med kommerskollegii hemställan, från finansdepartementet överlämnats till de sakkunniga, som inom finansdepartementet hava att enligt erhållet uppdrag verkställa revision av gällande bestämmelser angående tullrestitution.

I sin till bevillningsutskottet ställda skrift har General motors nordiska aktiebolag, efter att hava åberopat vad bolaget hos Kungl. Maj:t anförut samt omnämnt generaltullstyrelsens förslag och kommerskollegii hemställan, rörande den sistnämnda anförut följande.

»För vårt vidkommande kan emellertid den av oss begärda författningsändringen icke utan allvarliga olägenheter ställas på framtiden, enär det är just nu, vid starten av vår rörelse härstädes, som vi komma i sådana situationer, att vi nödgas exportera infört material att sammansättas vid någon av våra övriga fabriker i Europa. Den vid vår härvarande fabrik utbrutna och i dessa dagar bilagda strejken tvingade oss sålunda att reexportera avsevärda kvantiteter sammansättningsmaterial till vår fabrik i Köpenhamn. Då vår rörelse nu fortsättes, torde dock avsevärd tid förflyta innan fabriken härstädes når den kapacitet som avsetts, och då det på grund därav svårigen låter sig göra att i förväg exakt avgöra materialåtgången, torde vi även inom den närmaste framtiden vara nödsakade att återutföra vissa partier inkomna varor. Sedan arbetare- och andra förhållanden stabiliserats, så att vårt behov av material med större säkerhet än vad nu är fallet låter sig beräknas, hoppas vi att endast undantagsvis behöva tillgripa denna åtgärd.»

Efter mottagandet av den till bevillningsutskottet ställda framställningen från General motors nordiska aktiebolag utverkade utskottet i grundlagsenlig ordning Kungl. Maj:ts befallning till ovannämnda sakkunniga att avge yttrande angående framställningen.

I det yttrande, som utskottet numera mottagit av de sakkunniga, hava dessa till en början anförut följande:

»De möjligheter till tullrestitution, som enligt nu gällande bestämmelser förefinnas i ovanberörda avseende, innefattas dels i §§ 11 och 13 tulltaxeförordningen, dels i förordningen den 13 december 1912 (nr 355) angående tullrestitution i vissa fall vid återutförsel av utländsk vara. Av dessa bestämmelser avser § 13 tulltaxeförordningen att vid utförsel av här i landet tillverkade varor bereda möjlighet till restitution av erlagd tull för utländska råvaror och halvfabrikat, som ingå i dylika varor (s. k. industrirestitution).

Jämlikt förordningen den 13 december 1912, må handelsidkare, på sätt i förordningen närmare bestämmes, medgivas rätt att vid återutförsel av utländsk vara, för vilken han vid införseln behörigen erlagt tullavgift, åtnjuta restitution (s. k. handelsrestitution).

I § 11 mom. 2 äro angivna vissa undantag från det i mom. 1 av nämnda paragraf intagna allmänna stadgandet, enligt vilket rätteligen debiterad och erlagd tullavgift, även om varan återutföres, icke må restitueras.

Med den begränsning bestämmelserna angående tullrestitution erhållit, kan en industriidkare, åt vilken medgivits rätt till s. k. industrirestitution och som under åberopande av dylikt medgivande infört råvaror eller halv-

fabrikat för att därav framställa exportvara, icke komma i åtnjutande av restitution av den tull, som erlagts för dessa råvaror och halvfabrikat, därest de utföras i oarbetat skick.

I de skrivelser, som undertecknade fått emottaga i anledning av vårt uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag i fråga om revision av bestämmelserna angående tullrestitution, har framhållits, att denna begränsning av möjligheterna till restitution av erlagd tull för införda halvfabrikat varit ogynnsam för industrien. Så har av representanter för den industri, som sysslar med tillverkning av flygmaskiner, påvisats, hurusom med hänsyn till flygteknikens snabba utveckling det ofta inträffar, att till instrumentutrustningen eller flygmaskinen i övrigt hörande artiklar bli omoderna och måste utbytas mot andra, som tillfredsställa tidens anspråk. Vid utförsel av dylik materiel borde tullrestitution medgivas. En representant för den mekaniska verkstadsindustrien har anfört, att felaktigheter i metallgods ofta upptäckts först då man börjat bearbeta godset, varför detsamma måst återutföras. Hava tre månader förflutit från införseln, är i dylika fall möjlighet till tullrestitution med nu gällande bestämmelser utesluten.

Särskild anledning att ägna denna fråga uppmärksamhet föreligger i det förhållandet, att sedan Riksdagen beslutat införa 12 procents värdetull för delar och tillbehör, avsedda för tillverkning av automobiler (rubrik 1098½), under det att ej särskilt nämnda delar till automobiler i rubrik 1098 äro upptagna med tull av 15 procent av värdet, för autombiltillverkning avsedda delar och tillbehör, vilka av en eller annan anledning icke komma att användas för det ursprungliga ändamålet, icke utan erläggande av tilläggstull kunna försälas å den inhemska marknaden. I kungörelse den 27 juni 1927 (nr 227) med vissa föreskrifter angående tillämpningen av tulltaxerubriken 1098½ å delar och tillbehör för tillverkning av automobiler föreskrives, att, då hinder uppstår för varans användning vid tillverkning, för vilken varan förklarats skola användas, tillverkaren skall anmäla förhållandet för generaltullstyrelsen, »såvida icke varan under tullkontroll utföres ur riket». Såsom framhålles i den av generaltullstyrelsen till Konungen ingivna skrivelsen med förslag till ändrad lydelse av § 11 tulltaxeförordningen, har det citerade tillägget icke varit avsett att bereda rätt till tullrestitution, något som, vid det förhållande att hithörande ämnen äro behandlade i författningar, som beslutats av Kungl. Maj:t med Riksdagen, icke kunnat ifrågakomma i en av Kungl. Maj:t i administrativ ordning utfärdad författning. Att Kungl. Maj:t icke redan avgivit proposition med förslag till sådan ändring av tulltaxeförordningen, att möjlighet till tullrestitution kunde beredas vid utförsel i ovannämnda fall, torde bero därpå, att utredning angående revision av tullrestitutionsbestämmelserna pågår. Frågan har emellertid genom de omständigheter, som beröras i den skrivelse, General motors nordiska aktiebolag ingivit till Riksdagens bevillningsutskott, blivit aktuell förr än man haft anledning förmoda.

Vid utarbetandet av förslag till de nya restitutionsbestämmelser, som äro avsedda att ersätta nu gällande bestämmelser på området, vilket förslag inom den närmaste tiden kommer att avgivas, har hänsyn tagits till de från olika industrirepresentanter framställda önskemålen angående lättnad i här berörda avseende. Enligt detta förslag skulle sålunda möjlighet kunna beredas till restitution av erlagd tull för artiklar, vilka införts i syfte att användas vid framställning här i landet av exportvara, men be-

träffande vilka hinder uppstått för artiklarnas användning för nämnda ändamål. Då emellertid medgivandet av en dylik lättnad synes böra föregås av en noggrann undersökning av föreliggande omständigheter, skulle enligt förslaget medgivandet bliva beroende på prövning av Konungen.

Det förslag angående visst tillägg till § 11 tulltaxeförordningen, som av generaltullstyrelsen den 20 februari 1928 avläts till Kungl. Maj:t i anledning av en av ovannämnda bolag till styrelsen ingiven framställning, skiljer sig från det förslag, undertecknade komma att avgiva, så tillvida att det förstnämnda i här förevarande fall skulle bereda möjlighet till tullrestitution endast för den industri, som idkar sammansättning av automobiler, under det att enligt vårt förslag denna möjlighet skulle komma all industri till godo. Generaltullstyrelsen har vid avgivandet av sitt förslag anført, att det kunde diskuteras, om ej jämväl annan förädlingsindustri borde i vidare mån, än de starkt restriktiva föreskrifterna i § 11 tulltaxeförordningen medgäve, komma i åtnjutande av förmånen av restitutionsrätt. Sålunda kunde sådan rätt ifrågasättas för materialier, som ej kunnat användas för förädling på grund av felaktigheter, vilka först längre tid efter införseln kunnat upptäckas. Styrelsen, som hade sig bekant, att till de inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga för överarbetning av gällande bestämmelser rörande tullrestitution framställningar inkommit i sådant syfte, ansåg emellertid den sålunda framförda frågan vara av sådan art, att densamma ej borde i nu förevarande sammanhang upptagas till behandling.»

Efter att hava redogjort för innehållet i kommerskollegii och de av collegium hörda sammanslutningarnas yttranden och påvisat, hurusom det behov av lättnader, som föreläge eller kunde komma att uppstå inom den närmaste tiden, icke bleve tillgodosett genom handlingarnas överlämnande till de sakkunniga, hava dessa vidare anført:

»Av de olika alternativ, som ifrågasatts för att avhjälpa det konstaterade behovet av en ändring i här berörda avseende, synes det som förutsätter ett ingripande av Riksdagen i de aktuella fallen vara allt för omständligt för att kunna förordas. Det må nämligen erinras därom, att det icke är uteslutet att även andra fall än de nu kända kunna uppstå med enahanda berättigande, som tillerkänts det nu förevarande fallet.

Gent emot det av generaltullstyrelsen framlagda förslaget till författningsändring har, såsom ovan anförts, av bland andra kommerskollegium anmärkts, att förslaget ensidigt vore inriktat på att tillgodose automobilindustriens intresse och att även andra industrier kunde vara i behov av att komma i åtnjutande av motsvarande förmån. Denna anmärkning giver anledning till övervägande, huruvida icke det förslag till avhjälpan av den påvisade bristen i lagstiftningen, vilket, såsom ovan omnämmts, av undertecknade kommer att med vårt betänkande avgivas, borde underställas redan innevarande års Riksdags prövning. Såvitt vi kunna finna, skulle detta förslag undanröja det överklagade förhållandet icke blott för automobilindustrien utan även för annan industris vidkommande.

Häremot skulle möjligen kunna invändas, dels att det icke vore lämpligt att ur sitt sammanhang utbryta en detaljbestämmelse och giva densamma provisorisk giltighet, innan förslaget i dess helhet antagits, dels ock att framläggandet för Riksdagen av ett förslag, vilket icke blivit

prövat av Kungl. Maj:t och ämbetsverken, kunde vara ägnat att ingiva betänkligheter.

I förstnämnda avseende må emellertid framhållas, att den detaljbestämmelse, som — med avvikelse från vad i § 11 mom. 1 tulltaxeförordningen är stadgat — här ifrågasättes, till sin karaktär icke skiljer sig från de undantagsbestämmelser, vilka innefattas i mom. 2 av nämnda paragraf. Ävenledes må framhållas, att denna detaljföreskrift vore avsedd att inordnas i det förslag till tullrestitutionsbestämmelser, som framdeles kommer att föreläggas Riksdagen.

Gent emot den senare invändningen kan erinras, hurusom, då förslaget innebär, att medgivande av tullrestitution skall vara beroende på prövning av Kungl. Maj:t, som icke lär underlåta att i förekommande fall inhämta yttranden från vederbörande ämbetsverk, förutsättning härigenom är given för en saklig och omsorgsfull prövning av frågorna.

Det torde även kunna vara till viss fördel, att någon tids erfarenhet vinnes angående tillämpningen av en dylik bestämmelse, innan densamma kommer att föreläggas Riksdagen till slutligt antagande.

Det synes sålunda som om en förordning med ovan angivet innehåll skulle tillfredsställa det i framställningen till bevillningsutskottet påvisade behovet av tullrestitution, samtidigt som åt varje slag av exportindustri bereddes möjlighet till restitution av tull för en vara, som införts för att användas till framställning av exportvara, men beträffande vilken av särskild anledning hinder uppstått för dess användning för det avsedda ändamålet och som på grund härav återutförts i oförändrat skick.

Beträffande storleken av de tullbelopp, vilka skulle komma att restitueras, har från härvarande tullbehandlingsinspektion inhämtats, att tullden å de varor, som av General motors nordiska aktiebolag införts för att användas vid bolagets härvarande sammansättningsfabrik men sedermera under tullkontroll återutförts, uppgår till ett belopp av 55,334 kronor 54 öre. Vidare har från nämnda bolags sida upplysts, att tullbeloppet för hela den årliga utförselkvantiteten knappast torde komma att överstiga 75,000 kronor. Någon svårighet att fastställa identiteten mellan de införda och de utförda varorna lär icke förefinnas.

Angående den omfattning, tullrestitutionen kan komma att taga för annan industri, är svårt att på förhand yttra sig. Tillfälliga omständigheter kunna givetvis här spela en viss roll. Det torde emellertid kunna antagas, att denna trafik under normala förhållanden blir jämförelsevis obetydlig, då de med omdestination av sändningar förenade frakt- och andra transportkostnader lägga hinder i vägen för mera allmänt utnyttjande av restitutionsmöjligheterna.»

Slutligen hava de sakkunniga tillstyrkt bevillningsutskottet att föreslå riksdagen att antaga följande

Förslag

till

kungörelse angående rätt till restitution av tull för vara, för vars användning till framställning av exportvara hinder uppstått.

Härigenom förordnas som följer:

Utan hinder av vad i § 11 mom. 1 i tulltaxeförordningen är stadgat må restitution av erlagd tull kunna i särskilt fall eller för viss tid medgivas i

fråga om vara, som införts för att här i riket användas vid framställning av exportvara, men i oförändrat skick återutföres av den anledning, att hinder uppstått för dess användning för avsett ändamål.

På prövning av Konungen ankommer, huruvida och under vilka villkor rätt till restitution, som här avses, må åtnjutas.

Denna kungörelse träder i kraft den 1928 och gäller till och med den 30 juni 1929.

Kungörelsen skall äga tillämpning jämväl i fråga om vara, som införts före kungörelsens ikraftträdande men efter den 1 januari 1928.

Utlåtandet är undertecknat av herrar Erik Röing och Ture Alsén.

Vid detsamma finnes fogat följande särskilda yttrande av herr Wilhelm Göransson.

Undertecknad delar i princip fullständigt den uppfattning, som kommit till uttryck i ovanstående av herrar Röing och Alsén avgivna yttrande, men är ej övertygad om, huruvida ändringen lämpligen bör, såsom herrar Röing och Alsén föreslagit, genomföras omedelbart eller först i samband med behandlingen av förslaget till nya restitutionsbestämmelser.

I syfte att inom Sverige få till stånd en industri för sammansättning av automobiler vidtog 1927 års riksdag efter förslag av Kungl. Maj:t vissa ändringar i tulltaxan. Riksdagen utgick därvid från den uppfattningen, att en dylik industri skulle vara till avsevärd fördel för landet genom att dels giva sysselsättning åt svensk arbetskraft och dels bereda avsättning åt svenska råvaror och åt produkter av inhemsk industri.

Med begagnande av de förutsättningar, som sålunda skapats, bedriver sedan mitten av februari innevarande år General motors nordiska aktiebolag i Stockholm en omfattande industri för sammansättning av automobiler.

Under denna verksamhet har nu inträffat, att bolaget på grund av oförutsedda omständigheter icke kunnat till sammansättning av automobiler använda vissa partier härför avsedda importerade delar och tillbehör, utan måst återutföra varorna i oförändrat skick. Jämväl under den närmaste framtiden anser bolaget liknande fall sannolikt komma att inträffa. Tullrestitution under sålunda givna förhållanden medgives icke enligt gällande bestämmelser.

Under behandlingen av den av bolaget med anledning härav gjorda framställningen om författningsändring har, på sätt av den ovan lämnade redogörelsen framgår, enighet rått därom, att starka billighetsskäl tala för medgivande av tullrestitution i dylika fall. De betänkligheter mot avlätande av proposition i ämnet till nu pågående riksdag, som uttalats av kommerskollegium, synas hava hänfört sig väsentligen därtill, att det av generaltullstyrelsen uppgjorda förslaget till författningsändring begränsade

*Utskottets
yttrande.*

sig till den ifrågavarande industrigrenen och lämnade andra liknande krav på lättnader i fråga om tullrestitution obeaktade.

Sedan nu de inom finansdepartementet anlitade sakkunniga för revision av bestämmelserna om tullrestitution avgivit utlåtande och därvid funnit sig kunna framlägga och till antagande förorda ett förslag, som synes icke blott vara ägnat att tillmötesgå den gjorda framställningen utan även taga behörig hänsyn till de liknande krav på lättnader, som kunna väntas framkomma från andra industrier, befinner sig frågan uppenbarligen i ett helt annat läge än då den förelåg till Kungl. Maj:ts bedömande.

Vid sådant förhållande har bevillningsutskottet icke velat tillmäta avgörande betydelse åt de betänkligheter, som eljest kunde anses möta mot att utskottet framlägger förslag i ett på Kungl. Maj:ts prövning alltjämt beroende ärende.

På sätt av det ovan anförda framgår, bereder de sakkunnigas förslag tillfälle för alla olika slag av exportindustrier att komma i åtnjutande av tullrestitution för varor, som införts för att användas till framställning av exportvaror men vilka, på grund av uppkommet hinder för den avsedda användningen, återutförts i oförändrat skick. Med hänsyn såväl till den framställning, som givit anledning till detta bevillningsutskottets memorial, som ock till de liknande framställningar från olika industriers sida, som de sakkunniga i sitt utlåtande omnämnt, har utskottet ansett lämpligt, att möjlighet till erhållande av tullrestitution under angivna förhållanden redan nu beredes.

I likhet med de sakkunniga har utskottet ansett lämpligt, att någon tids erfarenhet vinnes angående tillämpningen av tullrestitution i sålunda avsedda fall, innan en bestämmelse i ämnet slutligt införlivas med vår tulllagstiftning. Under det att de sakkunniga föreslagit, att den nya bestämmelsen skulle gälla till och med den 30 juni 1929, har utskottet ansett sig böra förorda en giltighetstid av två år. Även i vissa andra hänseenden har utskottet ansett lämpligt att vidtaga ändringar i det förslag till hemställan, som de sakkunniga framlagt.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört ävensom av de sakkunnigas utlåtande, får bevillningsutskottet, med begagnande av den rätt att avgiva förslag i bevillningsfrågor som jämlikt § 40 riksdagsordningen tillkommer utskottet, hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att, utan hinder av vad i § 11 mom. 1 tulltaxeförordningen är stadgat, restitution av erlagd tull må kunna i särskilt fall eller för viss tid under villkor, som av Konungen bestämmas, medgivas i fråga om vara, som efter ingången av år 1928 införts för att här i riket användas vid framställning av exportvara men i oförändrat skick återutföres på

grund av att hinder uppstått för dess användning för avsett ändamål, samt att vad sålunda beslutats skall lända till efterrättelse från dag, som Konungen bestämmer, till och med den 30 juni 1930.

Stockholm den 21 maj 1928.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Boman, friherre Beck-Friis, Björnsson, Leander*, Jönsson i Boa, Hedlund i Östersund, Bengtsson* i Kullen, Lövgren* i Nyborg, Björklund, Wahlmark*, Åström, Thorén, Olsson* i Gävle, Henrikson*, Granath*, Ljunggren och Nilsson i Hörby.

---

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.